

Pohjois-Pohjanmaan tavoiteltava aluerakenne 2050

Kaupunginhallitus 26.02.2024 § 62
289/10.00.00/2024

Valmistelija kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Pohjois-Pohjanmaan liitto pyytää kommentteja Pohjois-Pohjanmaan tavoiteltava aluerakenne 2050 aineistosta 1.3.2024 mennessä. Aineisto sisältää raportin, teemakartat, yhdistelmäkartan sekä maakuntahallituksessa 12.2.2024 esitellyt diat.

Pohjois-Pohjanmaan tavoiteltavaa aluerakennetta 2050 on valmisteltu yhdessä sidosryhmien kanssa kesäkuusta 2023 alkaen, ja tavoiteaikataulun mukaan aineisto valmistuu vuoden 2024 keväällä. Työ huomioi muuttuneen maailmantilanteen vaikutukset. Aluerakennetarkastelu on tehty vireillä olevan [Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan](#) valmistelun yhteydessä rinnan ympäristöministeriön vetämän [kansallisen alueidenkäytön kehityskuvatyön](#) kanssa. Maakunnallinen aluerakennetyö täydentää kansallisen alueidenkäytön kehityskuvatyötä Suomen alue- ja yhdyskuntarakenteen nykytilasta ja luo omaehtoisen Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuskuvan. Pohjois-Pohjanmaan aluerakenne 2050 raportti sekä teema- ja yhdistelmäkartat toimivat täydentävänä tietopohjana energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan ehdotusvaiheessa.

Asiaa on käsitelty maakuntahallituksessa 25.8.2023 (§ 127) sekä esitelty maakuntapäivien yhteydessä pidetyssä yhteistyöfoorumissa 6.11.2023 kuntajohtajille ja kuntien puheenjohtajistolle. Lisäksi asiaa on esitelty maakuntakaavoituksen neuvottelukunnassa 30.11.2023. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 12.2.2024 (§ 26) lähettää aluerakenneara-aineiston kommenttikierrokselle jäsenkuntiin.

Esittelijä kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Ylivieskan kaupunginhallitus lausuu lausuntonaan seuraavaa:

1. Ylivieskan osalta ei ole aluerakenteessa huomioitu kaupan ja palveluiden keskittymää. Tällä hetkellä Ylivieskan osuus vähittäiskaupan volyymista on 28. suurinta kaupungeista Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla toiseksi suurinta. Ylivieskassa vähittäiskaupan volyymi on kasvanut vuosina 2018-2022 yhteensä 40,3 %, mikä on 15. vahvinta Suomen kaupungeista. On totta, että tulevaisuudessa kaupan rakenne voi muuttua ja toiminta keskittyä esimerkiksi verkkokauppaan, mutta myös verkkokaupan osalta Ylivieska on onnistunut valtaamaan alaa. Ylivieskan kaupan palvelujen ympärille muodostuu noin 80 000 asukkaan markkina-alue. Esitämme, että tämä asia huomioidaan Pohjois-Pohjanmaan tulevassa aluerakenteessa elinkeinorakenteen osalta.

2. Ylivieskan kaupunki on ilmoittanut olevansa mukana selvittämässä lähijunalikennettä Ylivieskasta etelään radan varren pendelöintialueella. Alueella on runsaasti ns. arkiliikkumista, joka voitaisiin siirtää osin raitteille. Huomioon on otettava myös volyymi lisälmen radan varren suuntaan. Esitämme, että lähijunaliikenne huomioidaan alueemme osalta.

3. Ylivieskan ympärille noin 100 km säteellä muodostuu ns. rakentamisen ja puuteollisuuden klusteri. Alan yrityksiä alueella on noin 60, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on n. 1 144 M€ ja työpaikkoja näissä yhteensä n. 4 300 kpl. Ylivieskassa Centria-ammattikorkeakoululla on myös tähän

liittyvää, erittäin korkeatasoista TKI-toimintaa. Oletettavaa on, että vaikka tällä hetkellä tilanne rakennusteollisuudessa on haastava, niin tilanne ei jatku tällaisena pitkälle tulevaisuuteen. Esitämme, että rakentamisen ja puuteollisuuden klusteri huomioidaan tulevaisuuden aluerakenteessa.

Päätös

Hyväksyttiin.